

C-323/21. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2021. május 25.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Raad van State (Hollandia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. május 19.

Fellebbező:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Ellenérdekű fél:B.**Az alapeljárás tárgya**

Az alapeljárásban benyújtott fellebbezés a Rechtbank Den Haag (hági bíróság, Hollandia) 2019. június 12-i határozata ellen irányul, amellyel az említett bíróság megalapozottnak nyilvánította a B. által a Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (igazságügyi és biztonsági államtitkár, Hollandia; a továbbiakban: államtitkár) arra vonatkozó 2019. március 8-i határozatával szemben indított keresetet, hogy nem vizsgálja meg B. menedéjog alapján kiadott, határozott időre szóló tartózkodási engedély iránti kérelmét, mivel továbbra is Olaszország felelős e kérelem megvizsgálásáért, és megsemmisítette ezt a határozatot, mert a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért való felelősség az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: dublini rendelet) 29. cikkének (2) bekezdése alapján 2019. április 4-én Németországra szállt át, Olaszország felelőssége pedig ebben az időpontban megszűnt, és ezzel összefüggésben nem bír jelentőséggel, hogy 2018. április 1-jén Hollandia és Olaszország között megállapodás jött létre a felelősség elismeréséről, és 2019. április 29-én B.-t átadták Olaszországnak.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikk alapján a dublini rendelet 27. cikke (1) bekezdésének és 29. cikke (2) bekezdésének értelmezése céljából előterjesztett kérelem

A kérdést előterjesztő bíróság az említett rendelet olyan helyzetben történő alkalmazását illetően kér pontosítást a Bíróságtól, amelyben két tagállam között már fennáll egy, a felelősség elismeréséről szóló megállapodás, és a külföldi személy megszökik az e két tagállam közötti átadást megelőzően, majd egy harmadik tagállamban újból nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújt be. A kérdést előterjesztő bíróságban mindenekelőtt egyrészt az a kérdés merül fel, hogy miként kell értelmezni a dublini rendelet 29. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „megkereső tagállam” fogalmát, másrészt pedig, hogy hivatkozhat-e a külföldi személy egy harmadik tagállamban e rendelet 27. cikkének (1) bekezdése alapján a két másik tagállam között érvényes átadási határidő lejártára.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) a) Úgy kell-e értelmezni az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 180., 31. o.; helyesbítés: HL 2018. L 33., 6. o.) 29. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „megkereső tagállam” fogalmát, hogy az azt a tagállamot (a jelen esetben a harmadik tagállamot, vagyis Hollandiát) jelenti, amely utoljára nyújtott be visszavétel vagy átvétel iránti megkeresést egy másik tagállamhoz?

b) Nemleges válasz esetén: ebben az esetben az a körülmény, hogy korábban a felelősség elismeréséről szóló megállapodás jött létre két tagállam (a jelen esetben Németország és Olaszország) között, jár-e még következményekkel a harmadik tagállamnak (a jelen esetben Hollandiának) a dublini rendelet alapján a külföldi személlyel vagy az említett korábbi megállapodásban részes tagállamokkal szemben fennálló jogi kötelezettségeire nézve, és ha igen, milyen következményekkel?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: úgy kell-e értelmezni a 604/2013/EU rendelet 27. cikkének (1) bekezdését e rendelet (19) preambulumbekkezdésével összefüggésben, hogy azzal ellentétes, ha a nemzetközi védelmet kérelmező az átadásra vonatkozó határozattal szembeni jogorvoslat keretében eredményesen hivatkozik arra, hogy az átadás nem hajtható végre, mivel lejárt a korábban két tagállam (a jelen esetben Németország és Olaszország) között létrejött megállapodáson alapuló átadás határideje?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A dublini rendelet, különösen a (4), (5), (9), (19) és (28) preambulumbekzdés, valamint a 2., 3., 18., 19., 20., 21., 23., 25., 26., 27. és 29. cikk

A 2014. január 30-i 118/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelettel módosított, egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó szempontok és eljárási szabályok megállapításáról szóló 343/2003/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló, 2003. szeptember 2-i 1560/2003/EK bizottsági rendelet, különösen a 9. cikk

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

Vreemdelingenwet 2000 (a külföldiek jogállásáról szóló 2000. évi törvény), különösen a 8., 28. és 30. cikk

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 2017. július 3-án a Gambiából származó B. (a továbbiakban: B.) nemzetközi védelmet kért Németországban. Mivel B. korábban Olaszországban is nemzetközi védelmet kért, Németország a visszavételét kérte Olaszországtól, amely elfogadta e megkeresést. A hat hónapos átadási határidő ezért 2017. október 4-én kezdődött, azt azonban 2019. április 4-ig meghosszabbították, mivel kiderült, hogy B. Németországból ismeretlen helyre távozott.
- 2 B. ezt követően 2018. február 17-én Hollandiában kért nemzetközi védelmet. 2018. március 17-én az államtitkár visszavétel iránti megkeresést intézett Olaszországhoz, amelyet ez utóbbi 2018. április 1-jén elfogadott. 2018. június 29-i levelükben a holland hatóságok arról tájékoztatták Olaszországot, hogy B. megszökött, és ezért nem adható át a hat hónapos határidőn belül.
- 3 2018. július 9-én B. újból nemzetközi védelmet kért Németországban, 2018. december 21-én azonban a német hatóságok megállapították, hogy az országból ismeretlen helyre távozott. B. ezt követően visszatért Hollandiába, ahol 2018. december 27-én benyújtotta a jelen ügy tárgyát képező nemzetközi védelem iránti kérelmet.
- 4 2019. március 8-i határozatával az államtitkár megtagadta e kérelem megvizsgálását azzal az indokkal, hogy továbbra is Olaszország felelős annak megvizsgálásáért. 2019. április 29-én az államtitkár átadta B.-t Olaszországnak.
- 5 B. keresetet indított ezen átadásra vonatkozó határozattal szemben a Rechtbank Den Haag (hágai bíróság) előtt, amely 2019. június 12-én meghozta a megtámadott határozatot.

Az alapeljárásban részt vevő felek alapvető érvei

- 6 Az elsőfokú bíróság előtt B. azt az álláspontot képviselte, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmének megvizsgálásáért való felelősség Németországra hárul, mert lejárt a Németország és Olaszország között a felelősség elismeréséről 2017. október 4-én létrejött megállapodás szerinti átadási határidő.
- 7 Az államtitkár ezzel szemben arra hivatkozott, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelem külföldi személy általi benyújtásának napján fennálló helyzet az irányadó abból a szempontból, hogy melyik tagállam a felelős. Mivel az Olaszország és Németország között érvényes átadási határidő még nem járt le akkor, amikor B. először kért Hollandiában nemzetközi védelmet, Olaszország a felelős. Ezenkívül az Olaszország és Németország között érvényes átadási határidőt az úgynevezett „chain rule” miatt megszakította a Hollandiában benyújtott kérelem, és új tizennyolc hónapos átadási határidő kezdődött, amelyen belül B. átadható Olaszországnak.
- 8 Fellebbezésének alátámasztása érdekében az államtitkár fenntartotta azon álláspontját, hogy Olaszország a felelős. Az államtitkár ezzel összefüggésben kifejti, hogy az elsőfokú bíróság tévesen vette figyelembe a Németország és Olaszország közötti viszonyban 2019. április 4-én bekövetkezett változást a Hollandia és Olaszország között a felelősség elismeréséről létrejött megállapodás értékelése során. Azon kérdés vizsgálata, hogy a felelősség az idő múlása miatt másik tagállamra szállt-e át a dublini rendelet 29. cikkének (2) bekezdése alapján, kizárólag a Hollandia és Olaszország közötti viszonyra vonatkozhat. Ezenkívül az átadásért elsősorban az a tagállam felelős, amelyben a külföldi személy tartózkodik, és amelyben e személy eljárása folyamatban van. Ezért a Hollandia által Olaszországnak történő átadás végrehajtásának elsőbbséget kell élveznie Hollandia visszavétel iránti megkeresésének 2018. április 1-jei elfogadásától kezdve, és a Németország és Olaszország között érvényes átadási határidő lejárt Hollandia szempontjából (már) nem bír jelentőséggel. Végezetül Németország a „chain rule”-ra figyelemmel sem lehet felelős, mivel Németország tekintetében újrakezdődött a tizennyolc hónapos átadási határidő, amikor B. 2018. február 17-én újból nemzetközi védelmet kért Hollandiában.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 9 A kérdést előterjesztő bíróság szerint nem vitatott, hogy Hollandia már a 2018. február 17-i nemzetközi védelem iránti kérelem kapcsán megállapodott Olaszországgal a felelősség elismeréséről, és az e megállapodás szerinti átadási határidő még nem járt le, amikor 2018. december 27-én B. Hollandiában benyújtotta a szóban forgó nemzetközi védelem iránti kérelmet. Ugyanez vonatkozik a Németország és Olaszország között a felelősség elismeréséről 2017. október 4-én létrejött megállapodás szerinti átadási határidőre is. A kérdést előterjesztő bíróság ebből azt a következtetést vonja le, hogy a szóban forgó kérelem benyújtásakor még Olaszország volt a felelős tagállam.

- 10 A felek közötti jogvita azonban arra a kérdésre korlátozódik, hogy ez a felelősség, mielőtt az államtitkár 2019. április 29-én átadta B.-t Olaszországnak, utólag átszállt-e Németországra a dublini rendelet 29. cikkének (2) bekezdése alapján, mivel 2019. április 4-én lejárt a Németország és Olaszország között érvényes átadási határidő.
- 11 A jelen ügy sajátosságát az a körülmény adja, hogy a szóban forgó nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtásakor eltérő átadási határidőkkel két érvényes megállapodás létezett a felelősség elismeréséről. A kérdést előterjesztő bíróság következképpen arra kíván választ kapni, hogy milyen mértékben bírt még jelentőséggel a Németország és Olaszország között a felelősség elismeréséről létrejött megállapodás és az azzal összefüggő átadási határidő, amikor B. Hollandiában benyújtotta a szóban forgó nemzetközi védelem iránti kérelmet.
- 12 A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a dublini rendelet nem határozza meg a „megkereső tagállam” fogalmát. Bár a Bíróságnak a dublini rendelet 29. cikkével kapcsolatos ítélezési gyakorlata kizárólag csak két tagállamot magukban foglaló helyzetekre vonatkozik, a Bíróság ítélezési gyakorlata egyértelmű támpontokkal szolgál annak megállapításához, hogy valamely tagállam csak addig tekintendő „megkereső tagállamnak”, ameddig a külföldi személyt még ténylegesen át tudja adni. Így a Bíróság a 2019. március 19-i Jawo ítéletben (C-163/17, EU:C:2019:218, 59. pont) megállapította, hogy a dublini rendelet 29. cikkének (1) bekezdésében és (2) bekezdésének első mondatában meghatározott hat hónapos átadási határidő többek között az ahhoz szükséges idő biztosítására irányul, hogy a két érintett tagállam megállapodjon az átadásról, és különösen, hogy a megkereső tagállam megállapítsa az átadás végrehajtásának részleteit. A 2017. július 26-i A. S. ítéletben (C-490/16, EU:C:2017:585, 56. pont) a Bíróság megállapította továbbá, hogy a dublini rendelet 29. cikkének (2) bekezdése csupán a 29. cikk (1) bekezdésében foglalt, az átadás végrehajtására vonatkozó határidő lejártának következményeit határozza meg.
- 13 Az elsőfokú bíróságtól eltérően a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy Németország már nem tekinthető a dublini rendelet 29. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „megkereső tagállamnak”, mivel a német hatóságok már nem tudják végrehajtani az Olaszországnak történő átadást. B. ugyanis Hollandiában tartózkodik, a holland hatóságok pedig új megállapodást kötöttek Olaszországgal a felelősség elismeréséről. A dublini rendelet és a Bíróság ítélezési gyakorlata azonban nem szolgál felvilágosítással erről. Ha Hollandia nem tekinthető „megkereső tagállamnak”, felmerül a kérdés, hogy a visszavétel vagy átvétel iránti megkeresés benyújtását megelőzően kötve van-e bármilyen módon a Németország és Olaszország között érvényes átadási határidőhöz.
- 14 Ha abból kell kiindulni, hogy a visszavétel iránti megkeresésnek Hollandia által Olaszországhoz történt 2018. március 17-i benyújtását követően is Németországot kell „megkereső tagállamnak” tekinteni, és tizennyolc hónap elteltével – 2019. április 4-én – lejárt a Németország és Olaszország között érvényes átadási határidő, felmerül a kérdés, hogy hivatkozhat-e B. Hollandiában – a 2019. március

8-i átadásra vonatkozó határozattal szemben indított kereset keretében – ezen átadási határidő lejártára.

- 15 A kérdést előterjesztő bíróság ezzel összefüggésben hivatkozik a 2017. október 25-i Shiri ítéletre (C-201/16, EU:C:2017:805), amelynek 46. pontjában a Bíróság megállapította, hogy a dublini rendelet 27. cikkének az e rendelet (19) preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkét akként kell értelmezni, hogy a nemzetközi védelmet kérelmezőnek tudnia kell rendelkezni olyan hatékony és gyors jogorvoslattal, amely lehetővé teszi számára, hogy az említett rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott hat hónapos határidőnek az átadásra vonatkozó határozat elfogadásánál későbbi időpontban bekövetkező lejártára hivatkozzon.
- 16 A Shiri ítélettől eltérően azonban a jelen ügyben több mint két tagállam érintett. Ezenfelül az eredetileg Németország és Olaszország között érvényes átadási határidő a jelen esetben lejárt, mert a külföldi személy megszökött. A jelen ügyben ezért nem releváns a Shiri ítélet.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy a 2016. június 7-i Ghezelbash ítéletben (C-63/15, EU:C:2016:409) és a 2017. július 26-i Mengesteab ítéletben (C-670/16, EU:C:2017:587) a Bíróság többek között a dublini rendelet céljaira és összefüggéseire tekintettel határozta meg a rendelet 27. cikkének (1) bekezdésében előírt jogorvoslat terjedelmét. A Mengesteab ítélet 46. pontjában és a Ghezelbash ítélet 52. pontjában a Bíróság megállapította, hogy (9) preambulumbekzdése szerint a dublini rendelet célja nem kizárólag a dublini rendszer hatékonyságának növelése, hanem az is, hogy a menedékkérők jobb védelemben részesüljenek különösen a nekik nyújtott hatékony és teljes körű bírói jogvédelem biztosítása révén.
- 18 A Ghezelbash ítéletben azonban a Bíróság azt is hangsúlyozta, hogy a dublini rendszer a „forum shopping” elkerülését szolgálja. Ezen ítélet 54. pontjából kitűnik, hogy a keresetet elbíráló bíróság feladata nem az, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásának felelősségét a felperes tetszése szerint kiválasztott tagállamra bízza.
- 19 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint ezért a dublini rendelet 27. cikkének (1) bekezdése alapján a külföldi személy nem kifogásolhat valamely harmadik tagállamban egy, a felelősség elismeréséről két másik tagállam között már létrejött megállapodást. Az ettől eltérő értelmezés arra ösztönözné a külföldi személyt, hogy szándékosan kivonja magát az átadás végrehajtásáért felelős hatóságok ellenőrzése alól annak érdekében, hogy meghiúsítsa az átadást, majd azzal érvelhessen, hogy pusztán az idő múlása miatt másik tagállamra szállt át a felelősség.